

**การมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงาน
ของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี**
**PEOPLE'S BUDDHIST PARTICIPATION IN THE PERFORMANCE OF THE
COMMUNITY ORGANIZATION COUNCIL IN CHONBURI PROVINCE**

เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร (จีบสันเทียะ) *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี 2) เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 21 คน และการสนทนากลุ่ม จำนวน 12 รูป/คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลแบบหลัก SWOT Analysis และ เทคนิค 6'C Technique Analysis ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพปัจจุบันในการมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาในการดำเนินงานของสภาชุมชนจังหวัดชลบุรีด้านการตัดสินใจ เกิดจากพลังยึดเหนี่ยวจิตใจจากกระแสพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และแนวทางจากหลักเศรษฐกิจพอเพียง ความศรัทธาในผู้นำและหลักศาสนา ด้านการดำเนินงาน มีการรวมตัวจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน นำเสนอและขับเคลื่อนแผนพัฒนา มีการดำเนินงานเป็นรูปธรรม วิเคราะห์ปัญหา และแก้ไขอย่างเป็นระบบ ด้านการรับผลประโยชน์ มีสังคมที่อบอุ่น มีสุขภาวะที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม ด้านการตรวจสอบ และประเมินผลของประชาชน มีการปรึกษาหารือเสนอแนะแนวทางแก้ไขและแนวทางการพัฒนา การประเมินผลจากการจัดให้มีเวทีเพื่อแสดงความคิดเห็นในโครงการหรือกิจกรรมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น การเสนอแนะปัญหา แนวทางแก้ไขและแนวทางการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตของประชาชน มีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มองค์กรชุมชน การสำรวจกลุ่มองค์กรชุมชน การจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนใหม่ การเชื่อมโยงองค์กรชุมชน ท้องถิ่นและท้องที่ในการจัดสวัสดิการให้ครอบคลุมทุกระดับและชุมชน

* Doctor of Philosophy in Public Administration, Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

2) แนวคิด ทฤษฎีและหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ได้แก่ ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชนของ Cohen, J.M. & Uphoff, N.T แบ่งเป็น 4 ด้านได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล และหลักอภิธานิยธรรม 7 ประการ คือ 1) การหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ 2) การพร้อมเพรียงกันประชุมและพร้อมเพรียงกันเลิกประชุม 3) การไม่บัญญัติหรือลั้มเลิกข้อบัญญัติตามอำเภอใจ 4) การเคารพเชื่อฟัง ผู้นำปราชญ์ ผู้รู้ ผู้อาวุโส 5) การให้เกียรติและเคารพสิทธิสตรี 6) การรักษาวินัยธรรมประเพณี 7) การอารักขา ค้ำครองโดยชอบธรรม แก่ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ

3) รูปแบบการมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิยธรรม มี 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการตัดสินใจโดยประชาชนมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีสัจจะร่วมกันสร้างสรรค์สังคม ใช้คุณธรรม จริยธรรมนำทาง 2) รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินงานโดย สร้างธรรมนูญชุมชน สร้างภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างค่านิยมร่วมของชุมชนเป็นสังคมแห่งคนดีมีคุณธรรม 3) รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านรับผลประโยชน์โดย นำสังคมไปสู่ธรรมาธิปไตย เกิดเอกลักษณ์ชุมชน เกิดอัตลักษณ์ชุมชน เป็นสังคมแห่งคนดี มีคุณธรรม เป็นการสร้างสรรค์สังคมแห่งความดี ประชาชนมีคุณภาพชีวิต 4) รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านตรวจสอบ ประเมินผลโดยประชาชนร่วมกันประเมินสถานการณ์อยู่เสมอ หาแนวทางแก้ไขโดยใช้หลักสันติวิธี ผู้มีวัฒนธรรมที่สืบทอดธรรมทายาททางพระพุทธศาสนา มีความยั่งยืน เกิดองค์กรแห่งคุณธรรม จริยธรรม

คำสำคัญ : สภาองค์กรชุมชน, การดำเนินงาน, การมีส่วนร่วมของประชาชน

ABSTRACT

Objectives of this research were to; 1. Study the present condition of People's Buddhist Participation in the Performance of the Community Organization Council in Chonburi Province, 2. Study related Concept, theory and Dhamma to People's Buddhist Participation in the Performance of the Community Organization Council in Chonburi Province and 3. Propose a model of People's Buddhist Participation in the Performance of the Community Organization Council in Chonburi Province. Methodology was the qualitative research method, collecting data from 21 key informants and 12 participants in focus group discussion and analyzing data by descriptive interpretation

Findings were as follows:

1. The present condition of People's Buddhist Participation in the Performance of the Community Organization Council in Chonburi Province in decision making; arose from beholding to His Majesty the King's speech and sufficiency economy philosophy, the faith in leaders and religious principle. Participation in operation; group organization to set up the community council, set up and drove development plan and problems analysis with systematic problem solving. Participation in benefit sharing; people had warm and harmonious community, good physical and mental health and economical, social, resource and environmental balance. Participation in evaluation; there were idea sharing and discussion forum to propose the community development plan to the council to improve the quality of environment and the people's quality of life. There were survey and community data collecting and record keeping for new community council organizing and networking community councils to provide better welfares to all families at all levels.

2. Related concept, theory and Dhamma to people's Buddhist participation in the performance of the community organization council in Chonburi province was related to the people's participation theory of Cohen, J.M. and Uphoff, N.T. divided into 4 areas; 1) Participation in decision making, 2) Participation in operation, 3) Participation in benefit sharing and 4) Participation in checking and evaluation and Apparihaniyadhamma 7; 1) Regular meeting, 2) Meeting in harmony, 3) Do not set up new rules as one wished, 4) wise person and elders respect, 5) woman right respect, 6) keep tradition and culture, 7) the righteous persons and persons of morality protection.

3. Models for people's Buddhist participation in the performance of the community organization council in Chonburi province were of 4 models; 1) model for participation in decision making was that people sacrifice and honest determination to develop society with morality and ethics as the guideline, 2) model for participation in operation; community rules, local wisdom and community common value creation to create the community of the good and righteous people. 3) model for participation in benefit sharing; Dhamma righteous community building for community identity with good and righteous people. 4) model for participation in checking and evaluation; regularly evaluated by people, problem solving by peaceful means and Buddhism inheritor building for the community sustainable, moral and ethical community.

Keywords: Community Organization Council, performance, people participation.

1. บทนำ

การปกครองของไทยในอดีตเป็นรูปแบบรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง และผู้บริหารท้องถิ่นส่วนใหญ่มาจากการแต่งตั้งจึงทำให้ขาดอำนาจในการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาตามบริบทของท้องถิ่นนั้นๆ ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 แล้ว จึงมีการปรับปรุงรูปแบบโดยเพิ่มหน้าที่และกระจายอำนาจด้านการเงิน การคลัง งบประมาณ และการจัดเก็บภาษีต่างๆ มากขึ้น และเพิ่มมิติใหม่ในการควบคุมตัวผู้บริหารท้องถิ่นโดยประชาชนสามารถมีส่วนร่วมหาญชนธรรณ.ษา โดยส่วนกลางก็ยังมีกลไกในการกำกับดูแลการดำเนินการของท้องถิ่นผ่านคณะกรรมการระดับต่างๆ ในรูปแบบไตรภาคี ทำให้การใช้อำนาจจากส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น เกิดดุลยภาพที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น ๆ พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ได้รับรองสิทธิของบุคคลที่รวมตัวกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่นและชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ในอันที่จะอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมาตรา 5 ได้บัญญัติรับรองลักษณะของการที่บุคคลรวมตัวกัน ประชุมปรึกษากันจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลขึ้นในแต่ละพื้นที่ (ประสาน บุญโสภณ, และคณะ, 2552: 1)

สภาองค์กรชุมชนจึงเป็นเวทีของการมีส่วนร่วมภาคประชาชนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนของคนในชุมชนท้องถิ่น โดยคนในชุมชนท้องถิ่นและเพื่อคนในชุมชนท้องถิ่น เป็นตัวแทนของสถาบันในชุมชนท้องถิ่น โดยมีผู้นำชุมชนที่ไม่เป็นทางการ เข้ามาร่วมใช้เวทีพูดคุยเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่นร่วมกัน เป็นระบบการจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่นที่มีมาตั้งแต่อดีตแล้ว (พรทิพย์ เพชรมาก, 2550: 8) แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชนและสมาชิกในสังคมสามารถเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและมีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรม ในการพัฒนารวมทั้งมีส่วนได้รับประโยชน์จากผลของการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน (United Nation, 1981: 5) แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ (2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการประกอบด้วย การสนับสนุนด้าน ทรัพยากร การบริหาร และการประสานของความร่วมมือ (3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางด้านสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล (4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Cohen and Uphoff, 1980: 8) การมีส่วนร่วมยังมีความสำคัญต่อการบริหารงานภาครัฐจะช่วยให้ประชาชนยอมรับมากขึ้น

แนวทางพระพุทธศาสนามีหลักธรรมสำหรับการมีส่วนร่วมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน เพื่อมิให้องค์กรเสื่อมสลาย คือ หลักอภิธานิยธรรม 7 ประการ ได้แก่ 1.หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ 2.พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจที่

พึงทำ 3.ไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ ไม่ล้มล้างสิ่งที่บัญญัติไว้ 4.เคารพนับถือผู้ใหญ่ 5.ไม่ข่มเหง
 ล่วงเกินสตรี 6.เคารพสักการบูชาเจดีย์ 7.จัดให้ความอารักขา คุ่มครอง ป้องกัน อันชอบธรรม ซึ่ง
 สามารถการนำหลักอภิธานิธรรมนี้ไปประยุกต์ใช้ในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานที่ทำให้เกิดความ
 เจริญรุ่งเรืองของรัฐ และไม่มีผู้ใดมาทำลายได้

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาถึงการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนโดยรวมในช่วงที่ผ่านมา
 ยังมีปัญหาในหลายๆด้าน เช่น ปัญหาระบบการทำงาน การขับเคลื่อนงานของสภาองค์กรชุมชน
 ยังขาดความต่อเนื่อง บางแห่งขาดการบูรณาการการทำงานกับท้องถิ่น/ท้องที่ ปัญหาสมาชิกสภา
 องค์กรชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเอง ฯลฯ เป็นต้น (สถาบัน
 พัฒนาศักยภาพองค์กรชุมชน องค์การมหาชน, 2553: ก) อีกทั้งกระบวนการดำเนินงานขององค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่นในแต่ละแห่งนั้น มักจะเน้นและเข้าใจกันเพียงแค่การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับ
 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้นซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้กระบวนการมีส่วนร่วมเหล่านั้น
 กลายเป็นการมีส่วนร่วมเฉพาะในเชิงรูปแบบเท่านั้น (ไททัศน์ มาลา, 2555) และจากการศึกษาสภา
 องค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีทราบข้อมูลเบื้องต้นว่ามีการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนเพียง 45 แห่ง
 เท่านั้น ทั้งที่มีการปกครองท้องถิ่นที่หลากหลายรวมจำนวนทั้งสิ้น 99 แห่ง เมื่อเทียบเป็นร้อยละไม่
 ถึงร้อยละ 50 ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในพื้นที่ แสดงให้เห็นว่ายังไม่บรรลุถึง
 เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน
 การพัฒนาชุมชน สามารถจัดการตนเองได้ เกิดชุมชนที่เข้มแข็ง ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญในการพัฒนา
 ประเทศได้อย่างยั่งยืน

ดังนั้น เพื่อให้เกิดเป็นแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนและการพัฒนา
 กิจการสภาองค์กรชุมชนให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551
 อีกทั้งยังเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานภาครัฐให้
 เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย ผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
 ดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี โดยนำหลักอภิธานิธรรมมาบูรณาการกับ
 หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนไปศึกษาและสร้างเป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนการ
 ดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีเพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่มีรรถประโยชน์ เป็น
 รูปธรรมใน และประเทศชาติอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของ
 ประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

2.2 เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมตามแนวทาง
 พระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

2.3 เพื่อนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของประชาชนในการ
 ดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตามหลักอภิธานิยธรรม 7 ประการ โดยได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์การสภาองค์กรชุมชน พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน 2551 ข้อมูลพื้นที่ในการวิจัย และหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน

3. ศึกษาถึงรูปแบบการของประชาชนตามแนวทางพระพุทธศาสนาในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี โดยบูรณาการหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนกับหลักอภิธานิยธรรมเข้าด้วยกันเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

3.2 ขอบเขตด้านตัวแปร

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านตัวแปรเพื่อตอบคำถามการวิจัย คือ ตัวแปรเชิงคุณภาพ ซึ่งได้แก่

ตัวแปรเหตุ คือ แนวคิด ทฤษฎีการมีส่วนร่วม และหลักอภิธานิยธรรม ได้แก่

1. หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ด้านการคิดตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการตรวจสอบ ประเมินผล

2. หลักอภิธานิยธรรม ได้แก่ 1.หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ 2.พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจที่พึงทำ 3.ไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ ไม่ลบล้างสิ่งที่บัญญัติไว้ 4.เคารพนับถือผู้ใหญ่ 5.ไม่ข่มเหงล่วงเกินสตรี 6.เคารพสักการบูชาเจดีย์ 7.จัดให้ความอารักขา คุ่มครอง ป้องกัน อันชอบธรรม

ตัวแปรผล คือ การมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

3.3 ขอบเขตผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านประชากรที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งเป็นผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบเจาะจงจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี คือ เจ้าหน้าที่จากภาครัฐ สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล และตัวแทนประชาชนกลุ่มต่างๆ รวมทั้งสิ้น จำนวน 21 รูป/คน

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ด้านการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussions) โดยคัดเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ พระสงฆ์ จำนวน 2 รูป นักวิชาการที่เชี่ยวชาญด้าน

การดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี จำนวน 3 คน ผู้บริหารสภาองค์กรชุมชน จำนวน 3 คน สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 12 รูป/คน

3.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตพื้นที่การศึกษาสภาองค์กรชุมชนในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ที่มีการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนโดยเป็นไปตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 จำนวนทั้งสิ้น 45 แห่ง

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยจะได้นำเสนอ วิธีดำเนินการวิจัย กระบวนการวิจัย และขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

4.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การเชิงสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม เฉพาะผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (Focus Group Discussion)

4.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกำหนดขอบเขตผู้ให้ข้อมูลสำคัญในเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี” ได้แก่

1) ผู้ให้ข้อมูลหลักด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี โดยผู้วิจัย ได้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง โดยมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 21 คน

2) ผู้ให้ข้อมูลหลักด้านการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดย

ผู้วิจัย ได้กำหนดไว้ 4 กลุ่ม ได้แก่ รวมทั้งสิ้นจำนวน 12 รูป/คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ พระสงฆ์จำนวน 2 รูป นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน ประธานสภาองค์กรชุมชน จำนวน 1 คน รองประธานสภาองค์กรชุมชนจำนวน 2 คน สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จำนวน 4 คน

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือแต่ละขั้นตอน รวมทั้งหมด 2 ประเภท ได้แก่ แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้เชี่ยวชาญ และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ที่มีโครงสร้างจากผู้เชี่ยวชาญพิเศษ

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 6 ขั้นตอนได้แก่ 1) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีหลักพุทธธรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน 2) บูรณาการหลักการบริหารนิยธรรมธรรมกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน กำหนดเป็นกรอบแนวคิด การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี 3) การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจงไว้ 4) การ

สนทนากลุ่มโดยผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจงไว้ 4 กลุ่ม ได้แก่ พระสงฆ์ นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง ประธานสภาองค์กรชุมชน ประธานสภาองค์กร สมาชิกสภาองค์กรชุมชน 5) วิเคราะห์และสังเคราะห์ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี 6) นำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนชลบุรี

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามชนิดเทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนาความ (Descriptive Interpretation) การวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ทั้งหมด โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลแบบหลัก SWOT Analysis การวิเคราะห์ข้อมูลสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยได้ตีความหมายและแปลความหมายในรูปของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ใช้เทคนิค 6'C ได้แก่ Concept (โมโนทัศน์) Content (สาระสำคัญ) Classify (จำแนกประเด็นของข้อมูลที่สำคัญ) Category (การจัดหมวดหมู่) Conceptualize (การจัดกรอบความคิด) Communication (การตีความหรือแปลความ) โดยผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งที่ได้จากการบันทึกข้อมูลมาถอดเทปสัมภาษณ์ จัดหมวดหมู่ ตามแต่ละตัวแปรให้ครบถ้วนเพียงพอ เหมาะสม แก่การนำไปวิเคราะห์ สรุป อภิปรายผล

5. ผลการวิจัย

1) สภาพปัจจุบันในการมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาในการดำเนินงานของสภาชุมชนจังหวัดชลบุรีด้านการตัดสินใจ เกิดจากพลังยึดเหนี่ยวจิตใจจากกระแสพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และแนวทางจากหลักเศรษฐกิจพอเพียง ความศรัทธาในผู้นำและหลักศาสนา ด้านการดำเนินงาน มีการรวมตัวจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน นำเสนอและขับเคลื่อนแผนพัฒนา มีการดำเนินงานเป็นรูปธรรม วิเคราะห์ปัญหา และแก้ไขอย่างเป็นระบบ ด้านการรับผลประโยชน์ มีสังคมที่อบอุ่น มีสุขภาวะที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม ด้านการตรวจสอบ และประเมินผลของประชาชน มีการปรึกษาหารือเสนอแนะแนวทางแก้ไขและแนวทางการพัฒนา การประเมินผลจากการจัดให้มีเวทีเพื่อแสดงความคิดเห็นในโครงการหรือกิจกรรมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น การเสนอแนะปัญหา แนวทางแก้ไขและแนวทางการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตของประชาชน มีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มองค์กรชุมชน การสำรวจกลุ่มองค์กรชุมชน การจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนใหม่ การเชื่อมโยงองค์กรชุมชน ท้องถิ่นและท้องที่ในการจัดสวัสดิการให้ครอบคลุมทุกระดับและชุมชน

2) แนวคิด ทฤษฎีและหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ได้แก่ ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชนของ Cohen, J.M. & Uphoff, N.T แบ่งเป็น 4 ด้านได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล และหลักการบริหารนิยธรรม 7 ประการ คือ 1) การหมั่น

ประชุมกันเองนิตย 2) การพร้อมเพรียงกันประชุมและพร้อมเพรียงกันเลิกประชุม 3) การไม่บัญญัติหรือลบล้างข้อบัญญัติตามอำเภอใจ 4) การเคารพเชื้อพึง ผู้นำปราชญ์ ผู้รู้ ผู้อาวุโส 5) การให้เกียรติและเคารพสิทธิสตรี 6) การรักษาวัฒนธรรมประเพณี 7) การอารักขา ค้ำครองโดยชอบธรรม แก่ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ์

3) รูปแบบการมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิธรรม มี 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการตัดสินใจโดยประชาชนมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีสัจจะร่วมกัน สร้างสรรค์สังคม ใช้คุณธรรม จริยธรรมนำทาง 2) รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินงานโดย สร้างธรรมนูญชุมชน สร้างภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างค่านิยมร่วมของชุมชนเป็นสังคมแห่งคนดีมีคุณธรรม 3) รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านรับผลประโยชน์โดย นำสังคมไปสู่ธรรมาธิปไตย เกิดเอกลักษณ์ชุมชน เกิดอัตลักษณ์ชุมชน เป็นสังคมแห่งคนดี มีคุณธรรม เป็นการสร้างสรรค์สังคมแห่งความดี ประชาชนมีคุณภาพชีวิต 4) รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านตรวจสอบ ประเมินผลโดยประชาชนร่วมกันประเมินสถานการณ์อยู่เสมอ หาแนวทางแก้ไขโดยใช้หลักสันติวิธี ผู้ มีวัฒนธรรมที่สืบทอดธรรมทายาททางพระพุทธศาสนา มีความยั่งยืน เกิดองค์กรแห่งคุณธรรม จริยธรรม

6. อภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยขอนำเสนอประเด็นเฉพาะ รูปแบบการมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีมาเป็นประเด็นในการอภิปราย โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี การเริ่มจากตนเองต้องเป็นผู้มีจิตสาธารณะและร่วมรณรงค์ให้เกิดความคิดในการเสียสละเพื่อส่วนร่วมมีการสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดความเต็มใจทำงาน การการสร้างสัจจะร่วมกันระหว่างสมาชิกของสภาองค์กรชุมชน การร่วมกันสร้างสรรค์สังคม การให้ความยุติธรรมและความเสมอภาคในชุมชนการส่งเสริมการศรัทธาความดีโดยใช้ฐานความคิดของความดีเชื่อมต่อไปสู่การกำหนดแผนและนโยบาย การส่งเสริมการดำเนินชีวิตด้วยคุณธรรม จริยธรรมนำไปสู่การมีอุดมการณ์ร่วมกันโดยหลักพุทธธรรม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ **สุพัฒน พไพล** ศึกษาเรื่อง “กระบวนการทัศน์พัฒนาเพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มเครือข่ายอินแปง ในจังหวัดสกลนคร อุดรธานี กาฬสินธุ์ และมุกดาหาร” ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบ วิธีการ กระบวนการเรียนรู้และการพัฒนากระบวนการทัศน์ของกลุ่มเครือข่ายมีรูปแบบเป็นแบบบอกเล่า แบบกลุ่ม ด้วย การปฏิบัติ การเลียนแบบธรรมชาติ บุคคล ชุมชน และจากวิถีชีวิต โดยใช้วิธีการประชาธิปไตย และการจัดการตนเองและเครือข่ายทางสังคม มีโครงสร้างและระบบ เศรษฐกิจ สังคมแบบอินแปง มีทั้งในแนวลึกและแนวกว้างที่นำไปสู่การพึ่งตนเอง ในแนวลึก ประกอบด้วยเศรษฐกิจครัวเรือนหรือแบบพอเพียงและเศรษฐกิจวัฒนธรรม โดยสัมพันธ์กับการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยี มีตัวชี้วัด

ความสำเร็จการพึ่งตนเองและการพัฒนาที่ยั่งยืน 3 ประการ คือ รอด พอเพียง และยั่งยืน (สุพรรณไพโร, 2556)

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี โดยการประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อร่วมแรงร่วมใจแก้ไขปัญหาเมื่อได้ข้อยุติก็พร้อมเพรียงกันลงมืออย่างเป็นเอกฉันท์ในการวางแผนพัฒนาชุมชน นำไปกำหนด เป็น “ธรรมนูญชุมชน” เป็น “สัจจะ” ที่ให้ไว้ร่วมกันในการปฏิบัติ โดยส่งเสริมผู้นำที่มี ความรู้ ความสามารถ เพื่อสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่น และเปิดโอกาสให้กับทุกภาคส่วนอย่างเท่าเทียม และยุติธรรม เพื่อสร้างสรรค์สังคมโดยวัฒนธรรมแห่งความดี มีวิถีชีวิตแบบเครือญาติ สร้างค่านิยมร่วมของชุมชน เป็นสังคมแห่งคนดีมีคุณธรรม มีความสงบสุข **ภาส ภาสสัทธา** ศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักอปริหานิยธรรมกับหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงานร่วมกับหลักธรรมาภิบาลทำให้ได้รูปแบบในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 รูปแบบหลัก ประกอบด้วย รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อความโปร่งใส ในงานบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านนิติธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ในด้านความรับผิดชอบ (ภาส ภาสสัทธา, 2558)

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมรับผลประโยชน์ของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี มีการกำหนดวิสัยทัศน์กว้างไกล นำสังคมไปสู่ธรรมาธิปไตย มีความพร้อมในการจัดการตนเอง เกิดชุมชนเข้มแข็ง โดยกำหนดกฎระเบียบ เพื่อสร้างวินัย มีการยอมรับซึ่งกันและกัน เกิดสันติภาพ มีการเรียนรู้ร่วมกัน รู้จักตนเอง เกิดภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างความเสมอภาคในอาชีพ เกิดการกระจายรายได้ สร้างเสริมความรักสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เกิดเอกลักษณ์ชุมชน มีสังคมแห่งคนดี มีคุณธรรม มีความสงบสุข เกิดอัตลักษณ์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ **สุทธญาณ์ โอบอ้อม** ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา” ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการฝึกอบรมเพื่อ ปรับแก้การแสดงออกของพฤติกรรมกาย วาจา ขึ้นสมาธิ คือ พัฒนาจิตใจให้มีสภาวะอดทน ขึ้นปัญญา คือ ชี้แนะให้เห็นพฤติกรรมที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ การศึกษาขั้นศีลในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยระบบการศึกษา ขึ้นสมาธิ คือ พัฒนาพฤติกรรมจิตใจให้มี EQ ขึ้นปัญญา คือ ให้มีการศึกษาเพิ่มเติม การพัฒนาด้วยการบ่มเพาะพฤติกรรมนิสัยที่ดีงาม ขึ้นสมาธิ คือ ฝึกจิตใจให้เป็นไปในทิศทางที่ควร ขึ้นปัญญาคือ ส่งเสริมพัฒนาให้มีการศึกษาเพิ่มเติม (สุทธญาณ์ โอบอ้อม, 2558)

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบ ประเมินผลของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี ด้วยการตรวจสอบข้อมูลทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อประเมินสถานการณ์อยู่เสมอและทันการเปลี่ยนแปลง ประชาชนร่วมกันวิเคราะห์ ประเมินผล หาแนวทางแก้ไข ตรวจสอบโดยใช้หลักยุติธรรม สันติวิธี มีสันติภาพ โดยผู้นำมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีเหตุผล มีคุณธรรม มีการสื่อสารที่ดี

อย่างทั่วถึง ทันเหตุการณ์ สอดคล้องกับบริบทชุมชน มีความเข้าใจตรงกัน นำวัฒนธรรมประเพณีสืบทอดธรรมทายาททางพระพุทธศาสนาให้มีความยั่งยืน และมีการบริหารด้วยระบบคุณธรรม มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ทำให้เกิดองค์กรแห่งคุณธรรม จริยธรรม สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **ปรียา โสภณา** ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างเรียงตามลำดับของความสำคัญ คือ 1) บุคคล 2) ครัวเรือน 3) กองทุนชุมชน 4) กลุ่มองค์กรชุมชน 5) เครือข่ายองค์กรชุมชนโดยมีความสัมพันธ์ทางโครงสร้าง ดังนี้ 1. บุคคลที่มีอิทธิพลทางตรงต่อกองทุนชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน 2. ครัวเรือนมีอิทธิพลทางตรงกับกองทุนชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน 3. กลุ่มองค์กรชุมชนมีอิทธิพลทางตรงกับกองทุนชุมชน กลุ่มองค์กรชุมชน 4. บุคคล ครัวเรือน และกลุ่มองค์กรชุมชน ต่างมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนโดยมีอิทธิพลทางตรงมากกว่าทางอ้อมทั้ง 3 ปัจจัย (ปรียา โสภณา, 2553)

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. การกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนมีความตระหนักถึงหน้าที่ ความรับผิดชอบ ต่อสังคม
2. การกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างถูกต้องตามกฎหมายและตามหลักประชาธิปไตย
3. การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการส่งเสริมการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน
4. การกำหนดนโยบายในการสร้างเสริมความรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ การจัดการผลผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างรายได้ให้กับประชาชน

7.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. สภาองค์กรชุมชนที่ดำเนินงานอยู่แล้ว ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เยาวชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นเพื่อสืบทอดเจตนารมณ์ของกลุ่มผู้นำเดิมที่มีอายุเฉลี่ยสูงขึ้น และการค้นหาเยาวชนหรือคนรุ่นใหม่มาเป็นสมาชิก
2. สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ควรสร้างเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ เพื่อการวางแผนที่ดีในการขับเคลื่อนสภาองค์กรชุมชน และดำเนินงานไปอย่างต่อเนื่อง
3. สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ควรจัดสรรงบประมาณและเทคโนโลยีทางการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจถึงบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนอย่างทั่วถึง และเกิดความเข้าใจถึงปัญหาในพื้นที่อย่างถูกต้อง
4. สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ควรมีการสร้างเสริมความรู้ในด้านการจัดการผลผลิตเชิงธุรกิจและการตลาด และเทคโนโลยีทางการเกษตรเพื่อแก้ปัญหาเรื่องรายได้ทางเกษตรอย่างแท้จริง

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป โดยการนำหลักพุทธธรรมและระเบียบวิธีวิจัย รูปแบบอื่นๆมาใช้ เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสภาองค์กรชุมชนต่อไป ดังนี้

1. การนำหลักสารานุกรม หลักสังคหวัตถุ 4 หลักพรหมวิหาร 4 มาใช้ในการพัฒนาสภาองค์กรชุมชน
2. การนำระเบียบวิธีวิจัยเชิงผานวิธีมาใช้ในการศึกษาการส่งเสริมการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน
3. การศึกษาถึงการสร้างค่านิยมร่วมในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตามวิถีพุทธ

บรรณานุกรม

- ไททัศน์ มาลา. (2555). “บทบาทในการทำงานร่วมกันระหว่างสภาองค์กรชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต*. คณะรัฐประศาสนศาสตร์: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประสาน บุญโสภาคย์. และคณะ. (2552). “รายงานการศึกษาพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551”. *รายงานผลการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน. องค์การมหาชน.
- ปรียา โสภณา. (2553). “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย”. *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์และพัฒนาภูมิภาค*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พรทิพย์ เพชรมาก. (2550). *สภาองค์กรชุมชน: รวมพลังสร้างความเข้มแข็งของชุมชน*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน).
- ภาส ภาสสัทธา. (2558). “การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน องค์การมหาชน. (2553). *คู่มือการจัดตั้ง และพัฒนากิจการของสภาองค์กรชุมชนตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน).
- สุทธญาณ์ โอบอ้อม. (2558). “การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สุพรรณ ไผ่ไหล. (2556). “กระบวนการพัฒนาเพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มเครือข่ายอินแปง ใน จังหวัดสกลนคร อุดรธานี กาฬสินธุ์ และมุกดาหาร”. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Cohen and Uphoff. (1980). *“Participation Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity”*.World Development.

United Nation. (1981). Department of International Economic and Social affair. *Popular Participation as Strategy for Program Community Level Action and Development*. New York: United Nation.

